

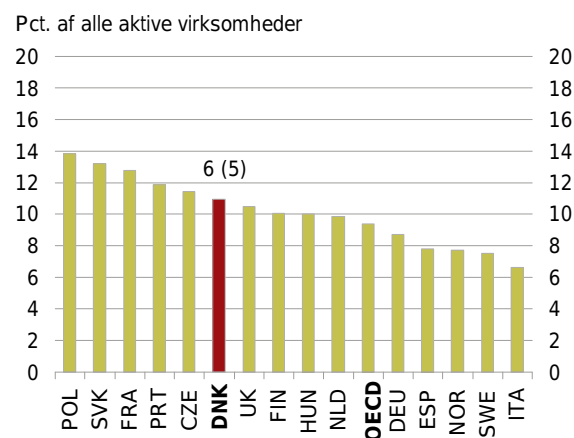
Iværksættere og vækstvirksomheder

Iværksættere og vækstvirksomheder spiller en vigtig rolle i forhold til at sikre konkurrence og innovation i økonomien. Ofte bidrager nye virksomheder med innovative løsninger og services, ligesom de udfordrer de eksisterende virksomheder til at forny sig. Samtidig skaber især nye vækstvirksomheder mange nye job.¹¹ Der bliver skabt mange job i de nyetablerede vækstvirksomheder og i eksisterende virksomheder, der kommer ind i solide vækstforløb. Det er med til at skabe dynamik i økonomien og sikrer, at ressourcerne bliver brugt der, hvor det er mest hensigtsmæssigt.

Nyetablerede virksomheder

Hvert år etableres mellem 17.000 og 24.000 nye virksomheder i Danmark. Antallet af nye virksomheder i Danmark var i 2010 blandt top seks i OECD og højere end i blandt andet Finland, Norge og Sverige, se figur 11.1.

Figur 11.1 Etableringsraten, 2010

Anm.: Nye virksomheder i pct. af samtlige aktive virksomheder. Nye virksomheder defineres som virksomheder, der har været aktive i mindre end ét år.

Kilde: Eurostat og Danmarks Statistik.

De seneste tre år har antallet af nyregistreringer opgjort ved antallet af CVR-registreringer været på samme niveau som i 2005 efter et væsentligt højere niveau i årene omkring højkonjunkturen, se Factbook.¹²

¹¹ Erhvervsstyrelsen, Iværksætterindeks 2011.

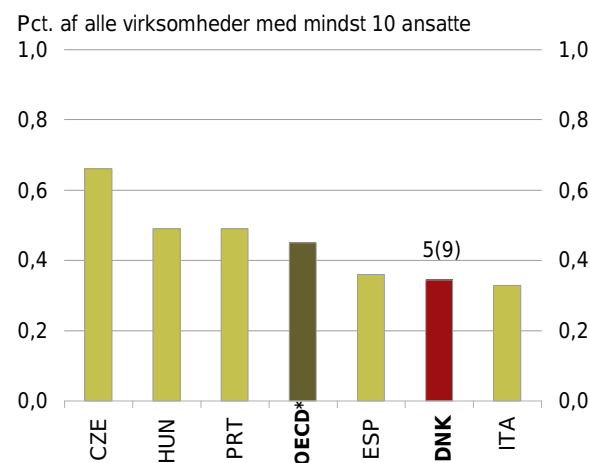
¹² Nye CVR-registreringer er en indikator for antallet af virksomheder, der startes i Danmark. Indikatoren følger udviklingen i etableringsraten, hvor tallene kun går til 2010. Tallene er ikke renset for administrative opsplitninger, skift i ejerform mv., og derfor er antallet af CVR-registreringer væsentligt højere end det reelle antal af nye virksomheder. Udviklingen i antallet af nye CVR-registreringer kan dog bruges som en indikator for udviklingen i iværksætteraktiviteten.

Nyetablerede vækstvirksomheder

En nyetableret vækstvirksomhed defineres i international sammenhæng som en virksomhed, der i løbet af sine to første leveår får ti eller flere ansatte, og som i den efterfølgende treårige periode har en gennemsnitlig årlig vækst i antal ansatte på mindst 20 pct.

I den senest tilgængelige internationale sammenligning fra 2010 udgjorde nyetablerede vækstvirksomheder 0,3 pct. af alle virksomheder i Danmark. Dette placerer Danmark næstsidst blandt landene i opgørelsen. Der er dog ikke data for fx Sverige, Finland, Tyskland og Nederlandene, som Danmark normalt sammenlignes med, se figur 11.2.

Figur 11.2 Nyetablerede vækstvirksomheder (10+ ansatte), 2010

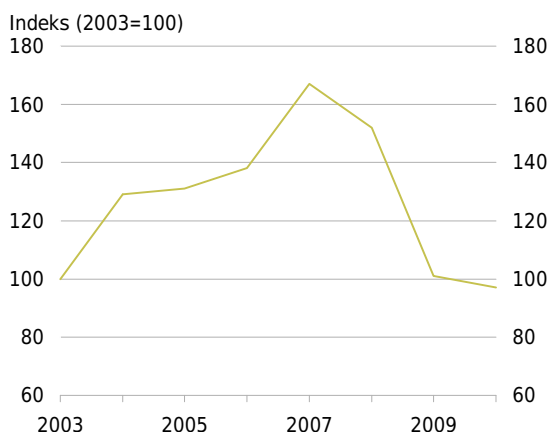
Anm.: Nyetablerede vækstvirksomheder er virksomheder, der inden for de to første leveår opnår ti eller flere ansatte og i de efterfølgende tre år har en gennemsnitlig årlig vækst på mindst 20 pct. i antallet af ansatte. I Vækst og konkurrenceevne 2012 var Danmark placeret som nummer ni ud af i alt ti lande.

Kilde: Eurostat og Danmarks Statistik.

Fra 2008 til 2010 er andelen af nyetablerede vækstvirksomheder i Danmark næsten halveret. Et fald i andelen af nyetablerede vækstvirksomheder ses også i de øvrige lande i opgørelsen, men ikke i så høj grad som i Danmark, se Factbook.

I Danmark er der tradition for, at opgørelsen af nyetablerede vækstvirksomheder omfatter virksomheder med fem eller flere ansatte. Dette skyldes, at der er forholdsvis få virksomheder med flere end ti ansatte i Danmark. Definitionen følger i øvrigt de internationale kriterier. På baggrund af denne opgørelse steg antallet af nyetablerede vækstvirksomheder i Danmark i perioden fra 2003 til 2007 med knap 70 pct. Som følge af den økonomiske krise er antallet af nyetablerede vækstvirksomheder faldet markant og er i 2010 på niveau med 2003, se figur 11.3.

Figur 11.3 Nyetablerede vækstvirksomheder (5+ ansatte), 2003-2010

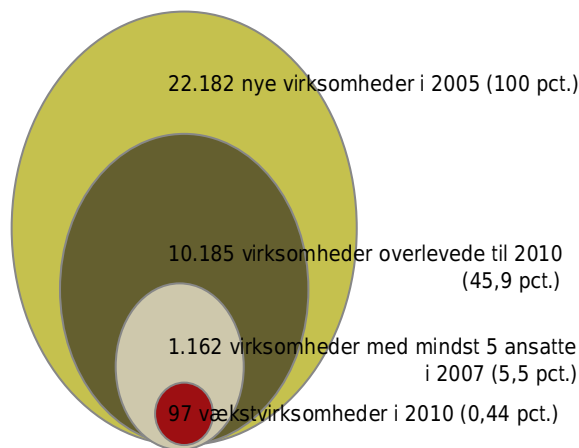

Anm.: Den danske opgørelse over nyetablerede vækstvirksomheder omfatter virksomheder, der har fem eller flere ansatte, men følger i øvrigt de internationale kriterier, der ligger til grund for figur 11.3. Årstallet viser slutåret for den treårige vækstperiode.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Ved at følge en generation af nyetablerede danske virksomheder over en femårig periode fås et billede af, hvordan virksomhederne typisk udvikler sig.

Ud af de godt 22.000 virksomheder etableret i 2005 overlevede knap halvdelen i fem år. 5½ pct. formåede at overleve i fem år og samtidig få mindst fem ansatte i det andet leveår (2007). Under ½ pct. af de virksomheder, der blev etableret i 2005, havde i 2010 opnået status som vækstvirksomhed, se figur 11.4.

Figur 11.4 Vækst i én årgang af nye virksomheder, 2005-2010 (etableringsår 2005)

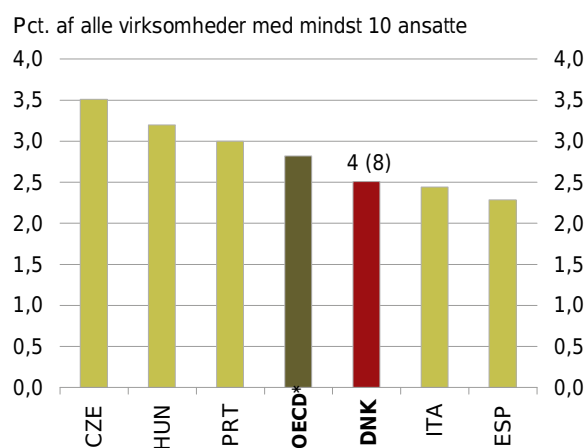
Anm.: Nyetablerede vækstvirksomheder defineres her ud fra den danske opgørelsesmetode, dvs. virksomheder, der inden for de to første leveår har fem eller flere ansatte.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I en generation af nye virksomheder er det således kun en ganske lille andel, der formår at opfylde kriterierne for at blive en vækstvirksomhed. Det er derfor en udfordring for Danmark at sikre, at flere perspektivrige iværksættere og mindre, eksisterende virksomheder kommer ind i solide vækstforløb.

Vækstvirksomheder

Vækstvirksomheder kan både være nyetablerede og eksisterende virksomheder. En vækstvirksomhed defineres som en virksomhed, der uanset alder har haft en gennemsnitlig årlig vækst i antallet af ansatte på mindst 20 pct. over en treårig periode. I 2010 var 2½ pct. af alle danske virksomheder vækstvirksomheder, se figur 11.5.

Figur 11.5 Vækstvirksomheder, 2010

Anm.: Vækstvirksomheder defineres som virksomheder, som uanset alder, har haft en gennemsnitlig årlig vækst i antallet af ansatte på mindst 20 pct. over en treårig periode. 2010 er slutåret for den treårige vækstperiode. I Vækst og konkurrenceevne 2012 var Danmark placeret som nummer 8 ud af i alt 10 lande.
Kilde: Eurostat og Danmarks Statistik.

Relativt til de andre lande i opgørelsen har Danmark styrket sin placering i forhold til 2009, men andelen af vækstvirksomheder i Danmark er faldet fra 2009 til 2010, se Factbook.

Det er ikke kun andelen af vækstvirksomheder, der har betydning for dynamikken i økonomien. Det har også betydning, hvor meget vækstvirksomhederne vokser. I 2009 havde 20 pct. af de danske vækstvirksomheder mere end 50 ansatte inden udgangen af vækstperioden. I Finland er andelen mere end dobbelt så høj, og Norge og Sverige klarer sig også bedre end Danmark.¹³

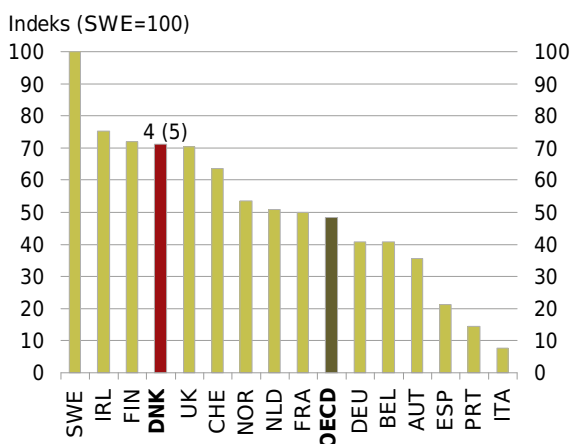
¹³Nordic Growth Entrepreneurship Review (Nordic Innovation, 2013).

Adgang til venturekapital

Adgangen til venturekapital har stor betydning for, om unge virksomheder med stort vækstpotentiale kan få finansieret deres investeringer. Det kan fx være investeringer i nye teknologier og i udviklingen af nye produkter. Venturekapital er egenkapitalindsud og er kendetegnet ved, at investorerne involverer sig i virksomhederne og tilføjer dem forretningsmæssige kompetencer sammen med kapitalen.

I 2011-2012 lå Danmark over OECD-gennemsnittet i ventureinvesteringer, se figur 11.6.

Figur 11.6 Ventureinvesteringer i pct. af BNP, 2011 og 2012

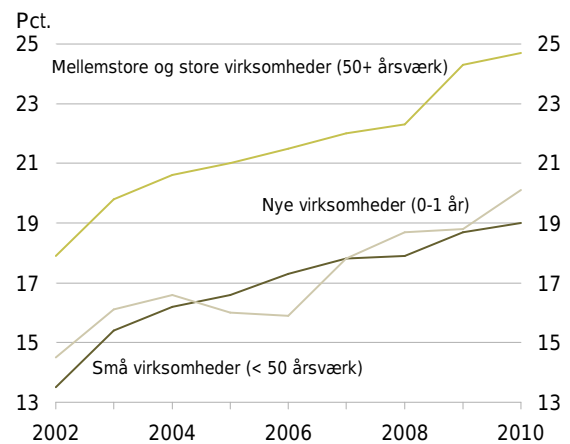
Anm.: Figuren viser andelen af ventureinvesteringer i de pågældende lande - både fra indenlandske og udenlandske investorer - i pct. af BNP. Ventureinvesteringer er beregnet som et årligt gennemsnit for årene 2011 og 2012. Det førende land (SWE) er sat til indeks 100. Investeringerne dækker både seed-, opstarts- og ekspansionsinvesteringer. Kilde: European Venture Capital Association.

Adgang til kompetencer

En veluddannet arbejdsstyrke øger virksomhedernes muligheder for at finde og udvikle medarbejdere med de rigtige kvalifikationer. Det understøtter udviklingen af nye produkter og løsninger og styrker virksomhedernes vækstpotentiale.

I perioden 2002 til 2010 er andelen af ansatte med en videregående uddannelse steget i både små virksomheder og i gruppen af mellemstore og store virksomheder. Der er en større andel af ansatte med videregående uddannelser i mellemstore og store virksomheder end i små og nye virksomheder, se figur 11.7.

Figur 11.7 Ansatte med videregående uddannelse i danske virksomheder, 2002-2010

Anm.: Andelen af ansatte med videregående uddannelse i pct. af alle ansatte. Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Gennemførte og større planlagte initiativer

Gennemførte initiativer:

- **Kreditpakken.** Med aftalen om kreditpakken fra november 2012 styrkede regeringen små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering ved at give Vækstfonden mulighed for at tilbyde vækstlån for 5½ mia. kr. og nye vækstkautioner for over 1 mia. kr. i perioden 2013-2015. Vækstkautionerne er målrettet virksomheder med lånebehov under 2 mio. kr., mens vækstlånene er målrettet virksomheder med lånebehov over 2 mio. kr.
- **Aftaler om Vækstplan DK.** Med Aftaler om Vækstplan DK fra april 2013 etableres mulighed for vækstlån til iværksættere. Ordningen vil blive administreret af Vækstfonden og skaber grundlag for et øget udlån på op mod 1 mia. kr. frem mod 2017. Kreditpakkens ordning "små vækstkautioner" tilføres endvidere 50 mio. kr. i 2015.
- **Grønne omstillingslån.** Med finanslovsaftalen for 2013 er der afsat 50 mio. kr. til grønne omstillingslån. De grønne omstillingslån forbedrer vilkårene for SMV'ernes finansiering af nye grønne investeringer. De grønne omstillingslån forventes at skabe grundlag for et øget udlån på op mod 350 mio. kr.
- **Grønt Iværksætterhus.** Der er i forbindelse med finanslovsaftalen for 2013 afsat 15 mio. kr. til et grønt iværksætterhus, der skal hjælpe iværksættere med at overkomme udfordringer, der er forbundet med at starte virksomheder inden for ressourceeffektiv produktion.
- **Global Entrepreneurship Week.** Danmark har siden 2008 deltaget i Global Entrepreneurship Week, der er en årlig internationalt koordineret kampagne i november med fokus på at styrke iværksætterkulturen.
- **Fonden for Entreprenørskab.** Fonden bidrager til implementeringen af initiativer i regeringens innovationsstrategi Danmark – Løsningernes Land fra december 2012.
- **Enklere regler.** Regeringen lancerede en handlingsplan for enklere regler i marts 2012. Målet er, at erhvervslivets administrative byrder skal lattes væsentligt på områder, hvor virksomhederne oplever de største udfordringer. Regeringen har bl.a. nedsat Virksomhedsforum for enklere regler, der har til opgave at sende forslag til regelforenklning til regeringen. Foreløbigt har virksomhedsforum indsendt 204 forslag til regeringen, hvoraf 57 gennemføres, 54 gennemføres delvist, 29 er afvist, og 64 er under behandling. Det er regeringens målsætning, at de administrative byrder samlet skal være lavere i 2015 end ved regeringens tiltræden i 2011.

Større planlagt initiativer:

- **Erhvervsobligationer.** Regeringen vil fremsætte lovforslag, der skaber mulighed for at anvende repræsentanter i forbindelse med obligationsudstedelser, og at pengeinstitutter via et refinansieringsregister kan udstede værdipapirer med sikkerhed i en portefølje af erhvervsudlån.
 - **Iværksætterpilot.** Som en del af innovationsstrategien etableres en ordning for dimittender, der ønsker at starte egen virksomhed.
-